

Mindesten med medalje over "finnebørns plejeforældre"

Tidligt sidste forår gik jeg en tur omkring Kastellet og Churchillparken og kom forbi en mindesten over danske "finnebørns plejeforældre". Det var godt nok spøjst – jeg kendte ikke rigtigt udtrykket finnebørn, men kunne dog alligevel med lidt godt gemt historiekendskab sjusse mig frem til, hvad det måske kunne betyde.

Af Torben Juul Hansen

Finnebørn

Finnebørn er betegnelsen for de omkring 75.000 finske børn, der under "Vinterkrigen" 1939-40 og "Fortsættelseskrigen" 1941-44, blev evakueret til de skandinaviske lande, først og fremmest Sverige, Danmark og Norge.

Der kom ca. 4.000 af disse børn til Danmark, som blev fordelt hos plejefamilier over hele landet. Størstedelen vendte tilbage til Finland efter kort tid, men mange valgte at blive i Danmark til krigen var overstået. Lidt under 10%, ca. 350 af finnebørnene blev i Danmark for bestandigt. Nogle dog efter at de havde været hjemme i Finland uden at kunne finde sig til rette, fordi de havde glemt deres tidligere sprog, eller fordi de var groet sammen med deres nye danske familie, som de havde boet hos i mange år. Mange af de finske børns fædre var faldet i krigen, og i flere tilfælde var der heller intet hjem at vende tilbage til. De fleste vendte dog hjem, ikke mindst fordi deres finske familier krævede det, men også fordi den finske stat krævede sine børn tilbage. De sidste organiserede hjemsendelser fra Danmark fandt sted i 1947.

Foto: www.bistrupby.dk

Mindestenen

Mindesmærket er opsat efter ide og initiativ fra Foreningen af finnebørn i Danmark og Københavns finske Forening. Stenen er naturligvis finsk granit og har været en del fra "Salpa-forsvarslinien" i Sydøstkarelen, hvor den

var en del af en panserspærring. Stenen blev opsat i september 2004, og er skænket af den finske stat med bistand af Erkki Heinilä og rigsdagsmand Olli Nepponen.

Der er en medalje-plakette ca. 30 cm i diameter påsat på for- og bagsiden – tilsvarende aversen og reversen på en lignende medalje på ca 5 cm: “Benignitatis Humanæ Finlandia Memor”.

Man scannede den lille medalje tredimensionalt og med denne “fil” skabtes matricen i den størrelse, man ønskede medaljonen skulle støbes. Matricen ankom fra USA og støbningen blev udført af Ålborg Bronzestøberi.

Stenen blev klargjort af en stenhugger i Køge og opstillet i Churchillparken.

“Benignitatis Humanæ Finlandia Memor”

Medaljen, som danner forlæg til plaketten på mindestenen, blev af den finske stat skænket til finnebørnenes plejeforældre i 1946 som tak for hjælpen. Med medaljen fulgte et bevis (diplom) fra den finske regering med navnet på modtageren underskrevet af den finske republiks president Juho Kusti Paasikivi og socialminister Matti Janhunen: “Benignitatis humanae Finlandia memor – Såsom bevis på erkänsla för uppoffrande arbete för de nödlidande i Finland åren 1941-1946”. Den latinske tekst på medaljen kan oversættes: Erindring om humanitær hjælp til Finland.

Medaljen er udført af den finske billedhugger Gerda Franziska Qvist 1883-1957. Hun var en af pionererne inden for den moderne medaljekunst i Finland i begyndelsen af 1900-tallet. Hun har blandt andet modeleret en medalje i 1932 med portræt af H. C. Andersen¹.

Med medaljen fulgte et diplom fra den finske stat.

HAR FÖRLÄNATS MEDALJEN
BENIGNITATIS HUMANAЕ
FINLANDIA MEMOR
 SÅSOM BEVIS PÅ ERKÄNSLA
 FÖR UPPOFFRANDE ARBETE
 FÖR DE NÖDLIDANDE I FIN-
 LAND ÅREN 1941-1946

HELSINGFORS, DECEMBER 1946

REPUBLIKENS PRESIDENT

J. K. Paasikivi

SOCIALMINISTER

Matti Järhinen

Om finnebørnenes historie: www.finnebarn.dk
perolofdk.blogspot.dk/2006/12/finsk-medalje-benignitatis-humanae.html
www.immigrantmuseet.dk/index.php?page=alias-43
www.hca-medaljer.dk/medaljer-oversigt/

1) Beskrevet af Flemming Gaston Brabo, "Medaljer med H.C. Andersen og hans eventyr", nr.7. Tillæg til Numismatisk Rapport (uden år!).